

HOLLANDI
MAJA

Ann Patchett

Inglise keelest tõlkinud
Krista Eek

Originaali tiitel:
Ann Pratchett
„Dutch House“
Harper / HarperCollins Publishers, 2019

© Ann Patchett, 2019
Kõik õigused kaitstud.

Eestikeelne tõlge © Krista Eek ja kirjastus Tänapäev, 2021
Toimetanud Ester Põldma
Kujundanud Angelika Schneider

ISBN 978-9949-85-969-6
Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas
www.tnp.ee

PÜHENDATUD

Patrick Ryanile

ESIMENE

osa

KUI ISA ANDREA ESIMEST KORDA HOLLANDI MAJJA TÕI, tuli meie majapidaja Sandy üles mu õe tuppa ja palus meil alla tulla. „Teie isa tahab tutvustada teile ühte oma sõpra,“ ütles ta.

„Kas see on mõni ta töösõber?“ küsis Maeve. Ta oli vanem ja mõistis seetõttu erinevaid sõprussuhteid paremini.

Sandy kaalus küsimust. „Pigem ei. Kus su vend on?“

„Aknalaual,“ vastas Maeve.

Sandy pidi minu leidmiseks kardinad eest tõmbama. „Miks sa pead alati kardinat taga istuma?“

Lugesin seal. „Privaatsuse pärast,“ vastasin, ehkki ma ei mõistnud kaheksa-aastasena privaatsusest midagi. See sõna meeldis mulle lihtsalt ja mulle meeldis ka see eraldatuse tunne, mida kinni tõmmatud kardinad mulle pakkusid.

Külaline oli meie jaoks mõistatus. Isal polnud sõpru, vähemalt mitte selliseid, kes oleksid tulnud talle laupäeva hilisel pärastlõunal külla. Lahkusin oma salakohast ja läksin trepimademele ning heitsin seda katvale vaibale kõhuli. Teadsin varasemast kogemusest, et näen salongi, kui vaatan pikali olles trepi otsaposti

ja käsipuu esimese posti vahelt alla. Isa seisis koos ühe naisega kamina ees ja ma oletasin, et nad uurisid seal proua ja härra VanHoebeeki portreesid. Ajasin end püsti ja läksin tagasi õe tuppa, et talle sellest ette kanda.

„See on naine,“ ütlesin Maeve’ile. Sandy pidi seda juba teadma.

Sandy küsis, kas ma olin hambaid pesnud, pidades silmas, kas ma olin seda teinud hommikul. Mitte keegi ei pesnud hambaid kell neli pärastlõunal. Sandy pidi kõike üksi tegema, kuna laupäevad olid Jocelynil vabad. Sandy oli pidanud süütama kaminas tule ja avama külalisele ukse ja pakkuma talle midagi juua ning pidi lisaks kõigele sellele vastutama nüüd ka minu hambapesu eest. Sandyl olid esmaspäevad vabad. Pühapäevad olid vabad nii Sandyl kui Jocelynil, kuna isa uskus, et inimesi ei tohiks kohustada pühapäeviti töötama.

„Pesin,“ vastasin, kuna olin seda tõenäoliselt teinud.

„Pese uuesti,“ ütles Sandy. „Ja harja juukseid.“

Viimased sõnad olid mõeldud mu õele, kelle juuksed olid musta värvi ja pikad ning sama paksud kui kümme ühte kimpu seotud hobuse saba. Isegi lõputu harjamine ei jätnud neist harjatud muljet.

Läksime Maeve’iga trepist alla, kui olime Sandy arvates lõpuks esinduslikud, ja seisatasime vestibüüli salongiga ühendava laia võlvi all, jäädes vaatama, kuidas isa ja Andrea VanHoebeeke uudistasid. Nad ei märganud meid või ei pannud meid meelega tähele – raske öelda –, mistõttu olime sunnitud ootama. Teadsime Maeve’iga, kuidas majas vaikselt olla. Olime seda õppinud tänu harjumusele isa mitte ärritada, ehkki see kippus teda veelgi rohkem ärritama, kui talle tundus, et püüdsime talle vargsi ligi hiilida. Isal oli seljas sinine ülikond. Ta ei kandnud laupäeviti kunagi

ülikonda. Nägin esimest korda, et tema juuksed olid hakanud kuklas halliks tõmbuma. Ta näis Andrea kõrval veelgi pikem kui tavaliselt.

„Nende siinolek pakub sulle kindlasti suurt tröösti,“ ütles Andrea isale, mõeldes maale, mitte tema lapsi. Härra ja proua VanHoebeeki, kellel puudusid minu teada eesnimed, oli kujutatud maalidel vanana, ehkki nad polnud veel päris raugaeas. Nad olid rietatud mõlemad musta ning nende jäik ja reserveeritud hoiak viitas möödunud aegadele. Nad olid isegi oma eraldi pildiraamides nii koos, nii *abielus*, et arvasin alati, et nad olid maalitud ühele suurele lõuendile, mille keegi oli hiljem pooleks lõiganud. Andrea kallutas pea kuklasse, et uurida hoolikamalt kahte teravat silmapaari, mis näisid jälgivat minusugust poissi alati halvaksnuga, ükskõik millisele sohvale ma end istuma seadsin. Vaikiv Maeve torkas sõrme mulle ribide vahele, et ma kilkama hakkaksin, aga ma suutsin end tagasi hoida. Meid poldud veel Andrealle tutvustatud. Ta nägi tagantpoolt vaadates välja väheldane ja ontlik, seljas vööga kleit, sõlme keeratud heledatele juustele kinnitatud alustassi suurune tume kübar. Kuna mind olid kasvatanud nunnad, siis teadsin, et mul ei maksa külalisele oma naeruga piinlikkust valmistada. Andrea ei teadnud, et maalidel kujutatud inimesed olid tulnud koos majaga, et kõik selles majas oli tulnud koos majaga.

Salongis ripuvad VanHoebeekid olid maja pärl. Nad olid elusuuruses kujutised ajast puretud inimestest, nende ranged ja ebasümpaatsed näod kantud lõuendile Hollandi täpsusega ning Hollandi kunstile iseloomulikus valguskäsitluses. Maja igal korrusel leidis kümneid teisi vähemtähtsaid portreesid: nende lapsed koridorides, nende esivanemad magamistubades, sinna vahele pillutud arvukalt neis imetlust tekitanud nimetuid

isikuid. Maalide sekka kuulus ka üks Maeve'i portree, mis oli tehtud temast kümneaastasena, ja ehkki see polnud pooltki nii suur kui VanHoebeekide maalid, oli see täpselt sama hea. Isa oli kutsunud Chicagost kohale ühe kuulsa kunstniku, makstes kinni ta rongipiletid. Kunstnik pidi maalima ema, aga kuna keegi polnud emale öelnud, et kunstnik jääb kaheks nädalaks meie majja, siis keeldus ta talle poseerimast ning seepärast maaliski kunstnik hoopis Maeve'i. Kui maal oli valmis ja raamitud, riputas isa selle salongi täpselt VanHoebeekide vastu. Maeve'ile meeldis öelda, et ta oli õppinud just seal inimesi pilguga puurima.

„Danny,“ ütles isa, kui ta lõpuks meie poole pöördus, justkui oleks eeldanud, et pidime seal seisma. „Tule ütle proua Smithile tere.“

Olen siiani kindel, et Andrea näol vilksatas pettumus, kui ta minu ja Maeve'i poole vaatas. Isegi kui isa polnud talle oma lapsi maininud, pidi naine teadma, et nad on mehel olemas. Elkins Parkis teadsid kõik, mis Hollandi majas toimus. Võib-olla arvas ta, et püsime ülakorrusel. Lõppude lõpuks oli ta tulnud vaatama ju maja, mitte lapsi. Või ehk oli Andrea näole kerkinud ilme tulenenud ainult Maeve'ist, kes kandis tenniseid ja oli vaid viieteistkümneaastasena kontsakingi kandvast Andreast peajagu pikem. Maeve oli hakanud õlgu längu tõmbama, kui selgus, et ta oli kasvanud kõigist oma klassi tüdrukutest ja enamikust pois-test pikemaks, ning isa oli pühendunud tema rühi parandamisele lakkamatu järjekindlusega. Õe nimi oleks võinud olla samahästi Pea-Püsti-Õlad-Taha. Isa lajatas aastaid peopesaga Maeve'i õlanukkide vahele, kui temast toas möödus, ning selle tagajärjel seisis Maeve nüüd sama sirgelt nagu mõni auvaht või kuninganna. Isegi mina mõistsin, et õde võis mõjuda hirmutavalt oma pika

kasvu ja läikivmusta juuksepahmakaga, ja viisiga, kuidas ta langetas teistele otsa vaatamiseks pilgu, ilma et oleks kummardanud pead. Mina olin kaheksa-aastasena aga ohutu, kuna olin märksa lühem kui naine, kellega isa hiljem abiellus. Sirutasin käe, et tema väikest kätt tervituseks raputada ja tutvustasin end, misjärel tegi sama ka Maeve. Ehkki hiljem räägiti, et Maeve ja Andrea olid olnud esimesest hetkest alates vaenujalal, polnud see tõsi. Maeve oli Andreaga kohtudes sõbralik ja viisakas ning oli sõbralik ja viisakas seni, kuni see muutus võimatuks.

„Tere, kuidas läheb?“ küsis Maeve ning Andrea vastas, et tal läheb kõik väga hästi.

Andreal oli kõik hästi. Muidugi oli. Andrea eesmärk oli olnud juba aastaid pääseda meie majja, pista käsi meie isa käevangu ning sammuda tema kõrval mööda laia kivitreppi üles ja ületada punaste kiviplaatidega terrass. Ta oli esimene naine, kelle isa oli pärast ema lahkumist koju toonud, ehkki Maeve rääkis, et tal oli olnud mõnda aega suhe ka meie hoidja Fionaga, noore iiri päritolu naiselega.

„Kas arvad, et ta magas Fluffyga?“ küsisin õelt. Kutsusime Fionat lapsepõlves Fluffyks osaliselt seetõttu, et mul oli olnud raske tema nime õigesti hääldada, ehkki nimi oli leidnud kahtlemata inspiratsiooni ka tema lainjatest punastest juustest, mis hüpnootiliselt koheva pilvena ta seljale langesid. Uudis isa ja Fiona afäärist jõudis minuni samamoodi nagu enamik sellest ajast pärit teadmisi: kuulsin neid õelt aastaid hiljem Hollandi maja ette pargitud autos.

„Arvan küll, kui ta ei käinud isa magamistuba just keset ööd koristamas,“ ütles Maeve.

Isa ja Fluffy tabati otse teolt. Vangutasin pead. „Ma ei suuda seda ette kujutada.“